

EPISTEMIC
DEMOCRACY

Epistemička demokracija u digitalnom dobu

HRZZ IP-2024-05-4113

- Projekt *Epistemička demokracija u digitalnom dobu (EDDD)* istražuje kako digitalne tehnologije utječu na demokratske procedure. Polazi od ideje da demokracija nije vrijedna samo zbog jednakog sudjelovanja građana, već i zbog sposobnosti donošenja **informiranih, pravednih i učinkovitih političkih odluka**.
- Ključno istraživačko pitanje koje projekt postavlja je:

Kako digitalne tehnologije utječu na (instrumentalnu) epistemičku kvalitetu demokratskih procedura?

Politička
legitimnost

```
graph TD; A[Politička legitimnost] --- B[Moralne kvalitete]; A --- C[Epistemičke kvalitete]
```

Moralne
kvalitete

Epistemičke
kvalitete

SAVJET?

Prilagoditi širinu istraživanja resursima (ljudskim, vremenskim, financijskim...) koje imate na raspolaganju.

Nezahvaćeni a važni smjer unutar rasprave može postati temelj nekog budućeg istraživačkog projekta.

Pr. HR-SLO bilateralni projekti

Politička
legitimnost

Moralne
kvalitete

Epistemičke
kvalitete

Utjecaj digitalnih tehnologija na demokratsko odlučivanje?

1. Kako građani komuniciraju i prikupljaju nove informacije?
2. Kako građani sudjeluju u političkom odlučivanju?
3. Algoritamsko odlučivanje?

Trenutni nedostaci u znanstvenom području

Iako postoji mnogo istraživanja o digitalnoj demokraciji, u pregledu literaturi se uočavaju tri ključna problema:

- **Fragmentiranost istraživanja**

Postoje zasebne studije o društvenim mrežama, digitalnim platformama, umjetnoj inteligenciji, ali nedostaje integrirana analiza utjecaja ovih tehnologija na epistemičke aspekte demokracije.

- **Nedostatak normativnog okvira**

Većina postojećih istraživanja fokusira se na opisivanje problema (npr. lažne vijesti, polarizacija), ali ne nudi evaluacijske standarde za procjenu epistemičke kvalitete digitalnih demokratskih procedura.

- **Slaba veza između teorije i prakse**

Dosadašnje teorije često ne uzimaju u obzir stvarne političke procese i način na koji se tehnologije primjenjuju u upravljanju. Postojeći modeli nisu dovoljno prilagođeni neidealnim uvjetima (npr. manipulacija algoritmima, ekonomski interesi korporacija, političke strategije dezinformiranja).

Glavni ciljevi

Prema uočenim nedostacima i problemima u postojećoj raspravi, glavni ciljevi projekta su:

- Analizirati postojeća istraživanja i povezati njihove rezultate
- Mapirati glavne dileme i neslaganja u istraživačkom polju
- Razviti skup evaluativnih standarda za digitalnu demokraciju

SAVJET?

Ne ciljati na stvari koje traže aktivnosti koje, prema svojim kompetencijama, istraživačka grupa nije u stanju kvalitetno provesti.

Pr. Ako istraživačku grupu čine primarno filozofi, ne ciljati na prikupljanje i analize empirijskih podataka.

Pr. Ako istraživačku grupu čine primarno inženjeri, ne ciljati na izradu normativnog (etičkog) okvira.

SAVJET?

Čuvati se "izrade preporuka javnih politika".

HRZZ kriteriji i evaluatori koji rade prema njima vole da su istraživanja primjenjiva i da imaju pozitivan utjecaj na zajednicu, ali izrada javnih politika je zasebna grana unutar političkih znanosti – treba se imati stručnjaka i za to!

Alternativa?

"Izrada znanstvenog doprinosa koji će poslužiti tvorcima javnih politika..."

Istraživačka grupa

Članovi (Hrvatska)

- doc. dr.sc. Ivan Cerovac (voditelj)
- prof. dr.sc. Snježana Prijić-Samaržija
- prof. dr.sc. Elvio Baccarini
- doc. dr.sc. Benedikt Perak
- dr.sc. Kristina Lekić Barunčić (post-doc)

Sveučilište u
Rijeci

Članovi (izvan Hrvatske)

- izv. prof. dr.sc. Vojko Strahovnik
- doc. dr.sc. Mateja Centa Strahovnik
- dr.sc. Tomislav Furlanis

Sveučilište u
Ljubljani

SAVJET?

Ne dodavati suradnike (osobito iz inozemstva) samo zbog njihovog prestiža – bitno je jasno obrazložiti kako će sudjelovati u istraživanju, i dati bolje obrazloženje od "... savjetovat će druge članove istraživačke grupe..."

SAVJET?

Dobro je (za IP) imati dobro uravnoteženu istraživačku grupu, koja ima članove svih akademskih pozicija, te objasniti transfer znanja i (organizacijskih, liderskih...) vještina među generacijama.

Voditelj projekta

- Docent na Filozofskom fakultetu u Rijeci (od 2023.)
- Doktorati: Sveučilište u Trstu (2016.) i Sveučilište u Rijeci (2021.)
- Znanstveni rad:
- Knjige *Epistemic Democracy and Political Legitimacy* (Springer, 2020.) i *Mill and Epistemic Democracy* (Rowan&Littlefield, 2022.)
- Članci i poglavlja u knjigama: *Social Epistemology*, Routledge...
- Istraživački projekti

SAVJET?

Voditelj projekta je zasebna cjelina koja se boduje u evaluaciji, te ima veliku težinu za konačnu ocjenu projekta.

Ključno je:

- 1) Imati za voditelja projekta istraživača koji je (izrazito) znanstveno aktivan u zadnjih 5 godina*
- 2) Postojanje jasnih poveznica između ranijeg rada i publikacija voditelja projekta i teme projekta koji se prijavljuje*

SAVJET?

Ako voditelj projekta nema tipična postignuća koja direktno pokazuju na imanje bitnih kvalifikacija, bitno je pokazati kako druga postignuća pokazuju da je kvalificiran.

Pr. Kvalifikacije za vođenje istraživačke grupe: Ako VP nije do sada vodio niti jedan veći istraživački projekt, navesti manje (UNIRI) projekte koje je vodio ili pak veće (HRZZ) projekte u kojima je bio suradnik.

Rezultati

- **15 znanstvenih radova objavljenih u časopisima Q1/Q2 ili A1** kategorije.
- **1 urednički zbornik** koji okuplja radove domaćih i međunarodnih stručnjaka iz područja političke epistemologije i digitalne demokracije, uz **3 poglavlja** kojima su autori članovi istraživačke grupe.
- **3 međunarodne konferencije** organizirane na Sveučilištu u Rijeci s pozvanim predavačima iz Europe, SAD-a, Kanade i Japana.
- **15 konferencijskih izlaganja** članova istraživačkog tima na vodećim međunarodnim znanstvenim skupovima.

SAVJET?

Rezultate prilagoditi veličini, kompetencijama i resursima istraživačke grupe i vremenu trajanja projekta, te očekivanjima unutar znanstvenog područja i polja.

Pr. U našem slučaju, riječ je o 18 objavljenih radova (15 članaka i 3 poglavlja) za grupu od 8 istraživača kroz period od 3 godine

= 0,75 rada po članu grupe godišnje

Moj kontinuirani dojam: premalo

Sva tri recenzenta: preambiciozno

Zaključna misao

- Nema garancije da ćemo dobiti financiranje za istraživački projekt
- Kvaliteta prijave jako pomaže, ali evaluacijske procedure zaklada, iako imaju brojne epistemičke kvalitete, nisu savršene (kao što nije ni demokratsko odlučivanje, ni sudski procesi...)

Zaključna misao

- **Nešto je ipak sigurno:**
- Nećemo dobiti financiranje za projekt koji nismo ni prijavili
- Ako je šansa da mi se projektni prijedlog izabere za financiranje 20%, ako ga prijavim na 5-6-7 javnih poziva... you do the math... 😊

